

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția: Strada Academiei No. 6. Administrația: Parcul Ștefan cel Mare No. 8.	Apare la 1 și la 15 a fiecărei luni	Abonament: Exemplarul 5 Lei Pe un an 200 Lei
---	--	--

PARTEA OFICIALĂ

VALERIU TRAIAN

DIN INDURAREA BUNULUI DUMNEZEU ȘI GRAȚIA SF. SCAUN APOSTOLIC AL ROMEI
 EPISCOP ROMÂN UNIT DE ORADEA-MARE, ASISTENT AL TRONULUI PAPAL, DOCTOR
 IN SF. TEOLOGIE ETC.

Cetitorilor dar dela bunul Dumnezeu și binecuvântare.

„Iată fecioara în pânțele va lua și va naște fiu, și vor chema numele lui Emanuel ce se tâlcuște cu noi e Dumnezeu.“ (Mat. 1, 23.)

Fraților, dacă a venit plinirea vremii, a trimis Dumnezeu pe Fiul său cel născut din femeie, carele s'a supus legii, ca pe cei de supt lege să-i răscumpere, ca să luăm moștenirea fiască. Iară pentru că sunteți fii, a trimis Dumnezeu pe Spiritul Fiului său în inimile voastre, carele strigă: Aba, părinte.“ Aceste cuvinte vi s'au cetit din epistola Sf. Apostol Pavel astăzi, când serbăm plinirea vremii prin Nașterea lui Isus Cristos, ca să ne aducem aminte că nu mai suntem robi ai păcatului, fiind în Cristos botezați și în Cristos îmbrăcați, și astfel am ajuns să fim fiii lui Dumnezeu și moșteni ai împărăției cerului.

Iubiți Frați și Fii,

Bucurați-vă dar și vă veseliți, că darul Domnului s'a revărsat asupra noastră, luminați-vă și ascultați, ce zice Apostolul neamurilor:

„Imbrăcați-vă dar ca aleșii lui Dumnezeu cei sfinți și iubiți, întru milostivirea îndurărilor, în bunătațe, întru smerenie, întru blândețe, întru îndelungă răbdare, răbdând unul pe altul și iertând unul altuia; de are cineva împotriva cuiva pără, precum va iertat Cristos, așa să iertați și voi. Iară peste toate acestea dragoste să aveți, care este legătura săvârșirii. Și pacea

lui Dumnezeu să stăpânească întru inimile voastre, la carea sunteți chemați într'un trup și să fiți mulțămitori. Cuvântul lui Cristos să locuiască întru voi din destul întru toată înțelepciunea, învățându-vă și înțelegându-vă pe voi înșivă cu psalmi și cu laude și cu cântări spirituale întru mulțămită cântând întru inimile voastre Domnului. Și tot ce faceți cu cuvântul, sau cu lucrul, toate întru numele Domnului Isus să le faceți, mulțămind lui Dumnezeu Tatăl printr'ânsul.“ (Col. 3, 12—17). Iar însuși Domnul ne spune și mai apriat: „iubiți pe vrășmașii voștri, faceți bine celor ce vă uresc pe voi. Binecuvântați pe cei ce vă blastămă pe voi, și vă rugați pentru cei ce vă fac vouă necaz.... Și oricui cere dela tine, dă-i; și dela cel ce ia ale tale, nu le cere. Și precum vreți să vă facă vouă oamenii, și voi să le faceți lor asemenea, căci de iubiți pe cei ce vă iubesc pe voi, ce dar este vouă? Căci și păcătoșii iubesc pe cei ce îi iubesc pe ei. Și de faceți bine celor ce vă fac vouă bine, ce dar este vouă? Căci și păcătoșii așa fac. Și de dați împrumut dela cari așteptați a lua înapoi, ce dar este vouă? Căci și păcătoșii păcătoșilor dau împrumut, ca să ia întocma... Deci fiți milostivi, cum și Tatăl vostru este milostiv. Nu judecați, și nu veți fi judecați. Nu osândiți, și nu veți fi osândiți. Iertați și veți fi

iertăți. Dați și vi se va da vouă; măsură bună, îndesată și scuturată și vărsându-se vor da în sinul vostru. Căci cu aceeași măsură cu care veți măsura, se va măsura vouă.” (Luc. 6, 27—38.)

Iubiți Frați și Fii,

Am ținut să vă pun înaintea ochilor aceste adevăruri ale d-zeieștii Scripturi, pentruca să vedeți și să cunoașteți, că toate rătăcirile omenești și învrăjbirile dintre popoare vin de acolo, că lumea s'a lăpădat de aceste învățături ale S. Scripturi și oamenii s'au luat după poftele lor, slujind lăcomiei. Căci zice S. Apostol Iacob:

„De unde sunt războaie și sfezi între voi? Au nu de aici, din poftele voastre, cari se bat în mădulările voastre? Pofțiți și nu aveți; uci-deți și râvniți, și nu puteți dobândi; vă sfădiți și faceți războaie, și nu aveți pentrucă nu cereți. Cereți și nu primiți pentrucă rău cereți, ca să cheltuiți întru desmerdări” (Iacob 4, 1—3). Așa a slărnit lăcomia ura și între popoarele creștine și a produs războiul mondial, cel mai crâncen războiu de care s'a auzit până acum. Dar s'au spăimântat și urzitorii lui și acum au făcut o ligă de pace: Liga Națiunilor. Dar fără succes. Războiul continuă, mocnind ca focul sub cenușe; Statele să înarmează până în creștet și stau gata să înceapă din nou. Pentruce? Pentrucă lipsește *dragostea*; dragostea lipsește, pentrucă oamenii s'au abătut dela *credința adevărată* propovăduită de Mântuitorul nostru Isus Cristos, care ne zice: „Pace las vouă, pacea mea o dau vouă, nu v'o dau cum o dă lumea (Ioan 14, 27). Nu, pacea lui Cristos este bazată pe credință și dragoste, prin cari toate le putem învinge, toate le putem suporta și nimic nu va fi cu neputință:

„Căci adevăr grăesc vouă — zice Domnul — de veți avea credință ca grăunțul de muștar, veți zice muntelui acestuia: treci de aci și va trece, și nimica nu va fi vouă cu neputință” (Mat. 17, 20).

Pentru aceasta zice S. Apostol Pavel:

„Nu-mi ajunge vremea a spune de Gedeon și de Barac, și de Samson și de Iefte,

și de David, și de Samuil, și de proroci, cari prin credință au biruit împărății, lucrat-au dreptate, dobânditau făgăduințe, astupatau gurile leilor; stins'au puterea focului, scăpat-au de ascuțișul sabiei; întăritu-sau din slăbiciune, făcutu-s'au țari în războaie, întors-au taberile străinilor în fugă.” (Evr. 11, 32—34.) „Căci tot cel născul din Dumnezeu biruește lumea; și aceasta este biruința, care a biruit lumea, *credința noastră*.” (I. Io 5, 4.)

S'au mai făcut încercări să se asigure pacea prin unirea bisericilor, și s'au ținut congrese internaționale la Stockholm și Lusanne convocate de Protestanții împărțiți în multe biserici și secte, vrând să urmeze învățătura S. Apostol, care zice „Nevoiți-vă a păzi unirea spiritului prin legătura păcii” (Ef. 4, 3.) Dar fără rezultat, fiindcă nu au voit unirea integrală și intrarea în adevărata biserică a lui Cristos, care este „*una, sfântă, catolică și apostolică*.” E adevărat că Mântuitorul a zis: Și alte oi am, cari nu sunt din staulul acesta; și pe acelea mi-se cade a le aduce, și glasul meu vor auzi, și va fi o turmă și un păstor.” (Ioan 10, 16) și după cina cea de taină s'a rugat așa: „Nu mă rog numai pentru aceștia, ci și pentru cei ce vor crede prin cuvântul lor într'un mine, ca toți să fie una, precum tu Părinte, ieși într'un mine, și eu într'un tine, ca și ei într'un noi una să fie.” Când va veni plinirea vremii, va veni și unirea bisericii. Dar aceasta în mâna Domnului este. Noi să stăruim, fără șovăire în credință, nădejde și dragoste; și prin aceste vom face mai mult pentru unirea tuturor, decât prin ori ce alte mijloace omenești. Preafericitul Părinte Papa Piu XI, zice: „Unitatea bisericii nu trebuie promovată așa de mult, prin discuții și alte mijloace asemenea, ci prin pilda unei vieți sfinte și înainte de toate prin faptele dragostei.” (Act. Ap. S. XV, p. 579.)

Cât de fericiți am fi, dacă cuvintele sfântului Apostol s'ar referi la Neamul Românesc: „Dară acum fiind într'un Cristos Isus, voi, cari oarecând erați departe, v'ați făcut aproape prin sângele lui Cristos. Căci el este pacea noastră, carele a făcut amândouă una, și păretele cel din mijloc al zidului l-a sfărmat” (Ef. 2, 13 14.)

Iubiți Frați și Fii,

„Căutați și ridicați capetele voastre căci se apropie răscumpărarea voastră“. (Luca 21, 28) „Următori fiți mie, precum și eu lui Cristos (I Cor. 11, 1). Să ne apropiem astăzi cu gândul la Isus cel ce s'a născut în ieslea din Betleem, „Carele pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire s'a pogorît din ceruri și s'a întrupat dela Spiritul sfânt și din Maria Fecioară și s'a făcut om“, ca să poată pătimi, și prin vărsarea prețiosului său sânge să ne poată răscumpăra. Să-i promitem, că de aici încolo: în fiecare Duminecă și sărbătoare vom ascultă sfânta liturgie întreagă și cu cuviință; cât mai de multe ori peste an ne vom curăți sufletul nostru de păcate, spovedindu-ne, și cu nețăfărită cucernicie ne vom împărtăși de preacuratul Trup și prețiosul său Sânge prin sfânta cuminecare; că toate poruncile dumnezeiești și bisericesti, fără deosebire, le vom ținea cu sfințenie așa cum ni s'au dat și nu cum am voi noi și cari le-am voi noi după slăbiciunea noastră; să-i făgăduim că ne vom purta în toate împrejurările vieții noastre așa, ca toți să vadă că suntem fii credincioși ai adevăratei biserici a lui Cristos; ne vom ruga zilnic ca bunul Dumnezeu și Mântuitorul nostru Isus Cristos, cât mai în grabă, să unească pe toți creștinii, dar mai ales pe fiii Neamului Românesc, în singura sa biserică adevărată, în care și-a depus toate darurile câștigate pe lemnul crucii; și cu pilda vieții noastre, cu dragostea noastră și cu rugăciunile

noastre fierbinți ne vom sili să promovăm unirea bisericilor noastre cât mai grabnică, spre binele Neamului nostru și pentru înflorirea Patriei noastre. Amin.

Darul Domnului nostru Isus Cristos și iubirea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Spiritului sfânt să fie cu voi cu toți, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Dat în Reședința Noastră din Oradea, la sărbătoarea Nașterii Domnului în anul 1929, al Episcopatului Nostru al XVII-lea.

Episcop VALERIU TRAIAN m. p.

No. 3511/1929.

Indulgințe plenare în anul 1930

Servindu-Ne de facultățile speciale concese Nouă de Sf. Scaun Apostolic, în anul 1930 vom împărtăși Clerului și credincioșilor din Dieceza Noastră Binecuvântarea Apostolică împreună cu indulgințe plenare la următoarele patru Sărbători:

1. Anul nou — 1 Ianuarie;
2. Rusalii — 8 Iunie;
3. Nașterea Preacurate Vergură Maria — 8 Septembrie;
4. Sf. Nicolae — 6 Decembrie.

Frații Preoți la fiecare ocaziune de cu vreme vor aduce aceasta la cunoștința credincioșilor pregătindu-i pentru dobândirea indulgințelor plenare, cari se pot câștiga în următoarele condițiuni:

1. mărturisire și cuminecare;
2. intențiunea de a câștiga indulgințe plenare;
3. recitarea de 5 ori a rugăciunilor „Tatăl nostru“, „Născătoare de D-zeu“ la intențiunea Preafericitului Părinte. Recitarea rugăciunilor se va face în comun la sfârșitul Sf. Liturghii.

Oradea, 16 Decembrie 1929.

PARTEA NEOFICIALĂ**Zbucium.**

În vârtejul frământărilor sutei a douăzecea de când s'a schimbat vâleatul vremii, se aud mereu vorbe grele spuse cu amărăciune și — de cele mai multe ori — cu ură chiar împotriva celui care s'a adus pe sine jertfă pentru împăcarea și mântuirea lumii. Jertfă de pace: pace prin sânge; jertfă de răscumpărare la viață: prin moarte. Nădejdi înfrânte — spun — și așteptări zădarnice formează băteala vieții omenirii, care s'a înjugat la carul „legendei din Vifleim“ încărcat cu strălucitoare momeli pentru copii. Lumea de azi se crede trezită la realitate, scoasă de sub influența

obsedantă a mirajului legendar și — după ea — fără putere creatoare de o viață mai bună, mai omenească.

Două mii de ani — aproape — au trecut peste capetele popoarelor strivind pe unele, ridicând pe altele și chinându-le pe toate. Și din zbuciumul vieții au răsărit proroci noi, iconoclaști ai trecutului „învechit și urât“, și strașnici îndrumători, către un nou Canaan.

Dar acești profeți noi n'au în bagajul lor de îndrumări pentru viața omenirii, decât lucruri „vechi

și urâte", pe cari, însă, nu le înțeleg, pentru că nu le-au înțeles nici odată. Sunt urmașii firești ai norodului, care n'a înțeles și n'a voit să înțeleagă; n'a văzut și n'a voit să vadă lumina, care a venit în lume. De două mii de ani, aproape, se luptă întunerecul cu lumina, care a răsărit în Vifleimul Iudeei; se luptă minciuna cu adevărul, *bestia* cu *omul* în acelaș trup. Patimile de mult, foarte de mult, au rupt zăgazurile cari le îndiguiau și au năpădit ca o lavină toate manifestările vieții omenești și o frământă întocmai cum au frământat pe cei cari stăpâneau atunci, când Isus a venit în lume.

Lumea nu l-a cunoscut, ea l-a disprețuit. A venit întru asemănarea ei, în trup adevărat de om, și ca adăpost i-a rezervat un grajd, cel mai murdar loc de scut împotriva vijeliilor naturii; timp de odihnă i-a fost: fuga în Egipt; ca răsplată pentru lumina și binefacerile cu care a îngrămădit-o, i-a pus cunună de spini pe cap; și culmea „recunoștinței”: răstig irea pe cruce între doi tâlhari. Iată înțelegerea și recunoștința lumii. Lumea care forfotea pe străzile strâmte și întortochiate ale cetății lui David, — în tocmai ca și cea de mai târziu — nu s'a interesat de el, l-a alungat din toate ușile unde a bătut. Cu toate că-l așteptau, ba cunoșteau și'au văzut chiar toate semnele prezise de proroci, totuși nu l-au recunoscut și nu l-au primit.

Și nici astăzi nu-l cunoaște lumea, pentru că nu vrea să-l cunoască. Răutatea lumii vechi s'a unit cu trufia lumii nouă; ignoranța celor de demult, cu închipuirea savantă a sburătorilor... în lună. De aceea, nici astăzi nu înțelege lumea, că pacea, armonia după care se frământă este idealul adus în lume de acela pe care nu vreau să-l cunoască, pentru că este disprețuit. Și tocmai fiindcă disprețuiesc evanghelia lui Cristos, nu înțeleg taina păcii pentru care s'a vărsat sângele unei înspăimântătoare ecatombe umane, s'a jertfit pe altarul sălbaticului zău al distrugerii tot rodul culturii și al civilizațiunii unor secole, și se cheltuiește încă atâta energie. Spun, că interesele economice ale popoarelor, coordonate și armoizate vor aduce mult dorita pace, armonie și fericire socială; că o societate mare a popoarelor, al cărei cheag va fi elementul economic, va formă Canaanul omenirii martirizate de hidra ce rânjește încă cu fășii de carne umană între dinți și botul de sânge de... eroi.

Și lumea îngrozită de viziunile prăpădului în care se zbatuse crede, sau măcar este aplicată să creadă în miniunea marilor inițiați dela Soborul popoarelor. Dar nici lumea credulă și dornică de pace, nici prorocii noi, propovăduitori ai unui ideal de înfrățire a popoarelor, nu cunosc evanghelia, pentru că o disprețuiesc; și tocmai pentru aceasta ignorează elementul, care poate formă cheagul înfrățirii popoarelor, substratul păcii pe pământ. Ei nu știu și nu înțeleg taina cântării îgerești din noaptea în care a venit în

lume nădejdea neamurilor, Cristos, sălășluit în ieslea dobitoacelor; nu cunosc mesajul pe care l-a trimis Cerul Pământului: „Mărire întru cele de sus lui D-zeu, și pe pământ pace, între oameni bunăvoire.”

În sfârșit, după atâta amar de vreme, Cerul a vestit pace pământului răsvrătit. Și n'a înțeles. Pacea făgăduită, oferită lumii a fost *impăcarea* omului cu D-zeu, cu sine însuși și cu aproapele. Prin cea dintâiu călcare a poruncii s'a răsvrătit omul cu D-zeul său, și-a turburat liniștea sufletului și s'a îndușmănit cu aproapele, cu semenul său. Impăcarea omului cu D-zeu și prin aceasta, restabilirea liniștei sufletului său și întovărășia cu semenul său, aceasta este pacea pe care a oferit-o Cerul Pământului, când a trimis Tatăl în lume pe unul născut Fiul său.

Pacea cu D-zeu, însă, se face prin supunerea voinței noastre voinței divine, mărind pe D-zeu și umilindu ne pe noi: „Mărire întru cele de sus lui D-zeu.” Și cel ce s'a împăcat cu D-zeu a primit în sufletul său darul mântuirii, care alină valurile patimilor și aduce pacea în suflete; iar cel împăcat cu D-zeu și liniștit în suflet vede un frate în fiecare semen.

Aceasta este pacea pe care-o ofere Cerul, dar aceasta nu se poate realiză decât în acele suflete în cari se sălășluiește *bunăvoire*, în sufletele cari sunt gata oricând să-și recunoască greșala și să se căiască de ea, întorcându-se la D-zeu; în sufletele cari primesc cu bucurie *spiritul lui Cristos* și darul întoarcerii și al mântuirii, pentru care s'a coborât din sânul Tatălui. Așa se înțelege pacea pe pământ. Numai acolo se va putea sălășlui, unde va află *între oameni bunăvoire*, numai acolo, unde sunt fiii păcii (Luc. 10,6.) Și fiindcă aceasta bunăvoire lipsește din sufletele oamenilor, nu poate să vină pacea între ei. Pace a venit Isus să ne aducă, dar nu o pace ca și cea pe care vrea să ne-o dea lumea, omenii: „Pace las voaună, pacea mea o dau voană, nu v'o dau cum o dă lumea” (Isau, 14, 27.) Atunci va veni adevărată pace pe pământ, când oamenii vor înțelege mesajul Cerului din noaptea. Nașterii lui Cristos și vor preamări pe D-zeu întru cele de sus, iar între oameni se va înstăpâni bunăvoire.

N. Flueraș

NOU!

NOU!

JEAN CARRÈRE

TRIUMFUL PAPALITĂȚII

Tradusă de Societatea „Sf. Ioan Gură de Aur”, Oradea.

CUPRINDE:

Prefață, de Pr. Dr. Al. L. Tăutu — Pentru ce este Roma eternă — Tu es Petrus — Petru și Cezar — Chestiunea Romană — Spre viitor; Adaos: Legea garanțiilor — Tratatul din 11 Febr. 1929 între sf. Scaun și Italia — Concordatul cu Italia — Statul papal — Lista papilor și a împăraților. — Prețul Lei: 100.— : Se poate comanda dela Seminarul Teologic, unit, Oradea, Parcul St. cel Mare No. 8.

Ai săi pe dânsul nu l-au primit...

Paginile Bibliei sunt mărturia cea mai de nelăgăduit despre credința poporului ales în Mesia cel promis în Lege. Așteptarea Mesiei a fost totdeauna dealungul veacurilor, și este și astăzi centrul credinței Jidovilor. Fiecare jidov eră pătruns de temeinicia făgăduinței despre venirea Mesiei, făgăduință care începând dela cea dintâie veste de bucurie ce au primit-o protopărinții după căderea în păcat, și mai departe prin Patriarhi și proroci, a devenit o credință vie. Despre aceasta mărturisesc toți prorocii, cari au prevestit în toate amănuntele venirea Mesiei, așa că citind cărțile scrise de ei cu sute de ani înainte de Cristos, ți-se pare că citești meditațiile vre-unuia dintre creștinii cei vechi.

Credința aceasta se revărsase și peste granițele Palestinei; întreg Răsăritul, ba chiar și Apusul prinsese de veste, că în Judea, se pregătește un mare eveniment. Așa, Tacit, istoric roman din veacul întâiu, zice: „Mulți credeau că, după cărțile vechi ale popilor, chiar pe timpul acesta se va ridică Răsăritul și fiii Judei vor ajunge la stăpânire”; iar Suetoniu, tot pe aceea vreme, scria: „Se răspândise în tot Orientul că după hotărârea sorșii, chiar pe vremea aceea fiii Judei vor ajunge la stăpânire”.

Înșiși jidovii, tocmai pe vremea când s'a născut Cristos așteptau cu încredere neclintită, și erau convinși că a sosit plinirea vremii, văzând plinindu-se toate semnele prezise de proroci. „In cărțile vechi, — zice Josif Flaviu — pe cari ei le numesc sfinte, a fost spus clar, că pe vremea aceasta va fi un om care se va scula din Judea și va lua domnia lumii întregi”. (De Bello Jud. l. 6. c. 31).

Toate prezicerile prorocilor până în cele mai mici amănunte, s'au împlinit în Mesia Noului Testament, în Isus Cristos. Cristos a venit plinind toate profețiile, pecetluind cu moartea sa opera mântuirii. Venirea Mesiei o mărturisește și istoria profană. Josif Flaviu (37—94) zice: „Pe vremea aceasta a trăit Isus un bărbat înțelept, dacă îl putem numi om, căci multe lucruri miraculoase a făcut și a învățat oamenii, cari cu plăcere ascultau adevărul din gura lui; și a atras pe mulți Evrei și chiar și pe Greci. Acesta a fost Cristos, pe care, la însinuarea aleșilor poporului, Pilat l-a judecat la moarte; dar cei cari l-au iubit dela început nu l-au părăsit; căci li s'a arătat lor a treia zi după aceea trăind, precum prorocii au prezis despre el aceasta și multe alfe lucruri miraculoase. Iar creștinii, cari după el se numesc așa, nici până astăzi n'au dispărut”. (Antiqu. Iud. 18, 46). Iar Tacit, vorbind cu dispreț despre creștini, zice: „Cristos, dela care își primiseră numele, fusese condamnat la moarte în timpul lui Tiberiu de procuratorul Pontius Pilatus”. (Ann. XV. 44. Trad. E. Lovinescu); asemenea și Suetoniu: „Impăratul Claudiu a alungat din Roma pe Ev-

rei, cari agitați de un oarecare Chrestus, s'au resculat”. (Vita Claudii).

Poporul ales, însă, nu l-a recunoscut; nu pentru că doară nu l-ar fi așteptat, ci pentru că n'a vrut. Au știut timpul venirii lui din prorocia lui Daniil, pe care toți cărturarii o interpretau despre Mesia. Că Jidovii știau timpul venirii lui Mesia se vede din înfrigurarea cu care așteptau venirea lui tocmai în zilele acele. Când auziră că Ioan botează și predică pocăința, au trimis la el cărturarii din Ierusalim preoți, ca să-l întrebe dacă el este Cristos. Așteptarea Mesiei o dovedește și împrejurarea, că atâția Mesia mincinoși se aflau, mai ales de când ajunseră Jidovii sub stăpânirea străină.

Fost-au cari l-au recunoscut, ca Simeon bătrânul, om temător de D-zeu, care și el așteptă mângăierea lui Izrail (Luca 2, 25); asemenea și Ioan Botezătorul (Ioan 1, 29—34). Cu toate acestea, grosul poporului în frunte cu arhierii și cărturarii, n'au vroit să-l recunoască.

Motivul principal pentru care nu l-au primit a fost ideea fixă greșită despre un Mesia rege național, care va zdrobi pe toți dușmanii poporului ales, și va adună pe toți fiii lui Izrail într'un stat național, căruia se vor supune toate neamurile pământului. Această idee a încolțit și a prins rădăcini din ce în ce mai adânci, dela desbinarea celor două împărății, a lui Izrail (982—722) și a lui Juda (982—586); și mai ales dela prinsoarea babilonică. Nu mai voiau să știe de un Mesia ca și cel vestit de profeți, care nu va veni cu pompă și putere lumească, ci blând, chinuit și pe urmă va sfârși cu moarte rușinoasă vărsându-și sângele pe cruce între doi fâlhari pentru înfăptuirea împărăției lui D-zeu, împărăția sufletelor. Din toate profețiile au ales numai aceea ce mângăia orgoliul și fanatismul lor național. Le trebuia un erou care cu mână puternică va zdrobi pe toți asupritorii poporului ales, reînoid astfel puterea și strălucirea lui Izrail, care să domnească peste toate neamurile pământului.

Luptătorii cei mai fanatici pentru susținerea nădejzii într'un astfel de răscumpărător erau cărturarii și farizeii. Mulți agitatori se ridicaseră și din popor, dându-se Mesia și asmuțând poporul la răscoale în contra stăpânirii străine. Și acestea le-au adus nimicirea. Mai ales sub stăpânirea romană erau mai dese răscoalele și comploturile, cari deși totdeauna erau înecate în sânge, totuși se ținură lanț până la catastrofa dărâmării Ierusalimului sub Titus (70 d. Cr.). Ultima încercare o făcură pe timpul lui Hadrian la 135 d. Cr. agitați de fanaticul pseudo Mesia Barchoba, când fură făcuți imposibili pentru totdeauna.

Toate răsvrătirile erau animate de nădejdea în cel ce va să vină să aducă mântuirea, care nădejde era din ce în ce mai înfrigurată, pentru că știau din

proroci, că timpul sosise. Când, însă, Fiul Omului apăru, așa după cum l-au vestit prorocii, n'au voit să-l cunoască, pentru că nu corespundea idealului schimonosit: un *Mesia răzbunător*. Cel sosit vestea iertare, pace, frățietate, egalitate înaintea lui Dumnezeu, Tatăl milostiv al tuturor, pentru toate popoarele; și mai pe sus de toate: iubirea lui Dumnezeu și a deaproapelui, ba chiar și a dușmanilor; până când ei așteptau ca toate celelalte popoare să fie eschise din împărăția lui Dumnezeu și supuse lui Izrail, nu așezate pe aceeași treaptă de egalitate. Idealul lor eră fals, căci Mesia profeților nu-i cel plăsmuit de fantazia cărturarilor, ci acela care s'a născut în Vifleimul Iudeei.

Dar nu mai puțin a contribuit la răstăcirea poporului ura cărturarilor și farizeilor față de Isus,

care ură se străduiau din toate puterile să o planteze și în popor. S'a născut aceasta din teama ce-i cuprinsese în fața lui Isus. Formalismul lor ucigător de suflet, golăteala inimii și făjăria făcea să scadă vaza lor în ochii poporului, pe când autoritatea lui Isus, — pe care ei îl disprețuiau ca și pe un galileean ignorant — stăpânea sufletele dela prima lui înfașurare. Cristos propovăduia și cerea o renaștere morală, pe când sub formalismul lor se ascundeă imoralitatea: moartea sigură a fiecărui popor.

Ura farizeilor și cărturarilor a adus moartea lui Isus și perirea lui Izrail; iar învățătura și moartea lui Isus a adus lumină și răscumpărare neamului omnesc. Cine vrea să vadă lumina și să nu umble în cărările morții, să-i urmeze lui. *Nif.*

Congresul de constituire al A. G. R. U.-lui la Blaj.

23 și 24 Noiembrie 1929.

Sâmbătă și Duminică 23—24 Nov. s'a ținut la Blaj mărețul congres de constituire al AGRU-lui într-o atmosferă de elevație sufletească ce va rămânea pururea neștearsă în sufltele celor cari au participat.

Sosirea congresiștilor. Ședința Comitetului de inițiativă.

Deja de Vineri 22 Nov. micul și liniștitul Blaj începe să fie animat; sosesc congresiștii dinspre Oradea, București, Arad, Sibiu, Tg.-Mureș etc. Incartiruirea lor se făcea pe la micile și puținele hoteluri ce le are Blajul și pe la particulari. D. m. la ora 6 membrii Comitetului de inițiativă se întrunesc în sala profesorilor dela liceul de băieți, una dintre cele mai bătrâne sale ale Blajului istoric, unde pun la punct ultimele pregătiri pentru congresul ce avea să se deschiză ca mâine: ultima revizuire a statutelor în cadrul căreia d-l președinte Dr. Valer Pop, resp. canonicul Dr. Ioan Bălan, organul de legătură între Înaltul Cor Episcopesc și Comitetul de inițiativă al AGRU-lui, comunică părerea Înaltului Cor episcopesc asupra chestiunii reprezentării autorității bisericesti în diferitele Comitete ale AGRU-lui, care este: Înaltul Cor episcopesc va avea pe lângă Comitetul central un *consilier* bisericesc cu puteri discreționale în chestiuni de ordin religios; tot un atare consilier va avea fiecare episcop în Comitetul diecezan al eparhiei sale; afară de aceea fiecare episcop va mai avea câte un delegat preot membru al clerului diecezan în comitetul central, și câte doi delegați preoți membrii ai clerului său diecezan în comitetul diecezan. Toți acești consilieri și delegați vor putea fi, bineînțeles, nu numai canonici, ci și alți membri ai clerului diecezan. Prin aceasta s'a îndelăturat anomalia, care putea indispuce pe mulți membri ai clerului că nu numai delegații episcopilor în Comitetul central puteau fi numai canonici, dar chiar și pe cei doi membrii ai clerului în Comitetul diecezan li delegă Capitlul.

Tot cu acest prilej s'a modificat și o altă prevedere a anteproiectului de Statute, care prevedea ca membru de drept în comitetul diecezan pe președintele *federației* asociațiilor religioase existente pe terenul diecezei. S'a admis propunerea, că membru de drept în comitetul diecezan al AGRU-lui va fi și președintele diecezan al asociațiilor religioase din eparhia respectivă, adică președintele Comitetului central-diecezan al asocia-

țiilor existente și organizate pe întreaga dieceză, comitet care va fi a se constitui pentru toate asociațiile existente (d. ex. Reuniuni Mariane, Soc. Sf. Pavel, Soc. preoților adoratori, Reuniunea de misiuni, Asociația Studenților Români Uniți. Acești din urmă au un loc de drept și în Comitetul central).

Se rezolvă și obiecțiunea ridicată de d-l prefect al județului Fărna Mică, Dr. Zaharie Boilă, cu privire la situația juridică a AGRU-lui, în sensul că AGRU este înființat în temeiul Art. 14 din Legea pentru regimul general al cultelor din România și ca atare nu are nevoie nici de aprobare specială din partea organelor Statului, nici de personalitate juridică a partei, fiind încadrată și afiliată bisericii române unite din țară.

După alte modificări mai puțin însemnate se designează Comisiunea de candidare de mâine în persoana D-lor: Dr. V. Macavei canonic metropolitan președinte, Rvs. Gheorghe Maior (Oradea), Dr. Lohan (Lugoj), Dr. Precup (Gherla), Dr. Cornel Pop (adv. Carei), Dr. Zaharie Boilă (Blaj).

Intâia ședință a Congresului. Sâmbătă 23 Nov. în sala de gimnastică a liceului „Sf. Vasile“.

După o înălțătoare Liturghie celebrată de P. S. Nicolescu al Lugojului la orele 9 dim. în capela Seminarului teologic în fața tuturor congresiștilor sosiți până atunci, la orele 11 se adună un impozant număr de congresiști în sala de gimnastică a liceului de băieți ticsită până la ultimul locșor.

D-l președinte al Comitetului de inițiativă Dr. Valer Pop, avocat în Cluj, printr-o scurtă dar concentrată cuvântare expune scopurile pentru care se înființează AGRU-l. Ideea s'a născut, spune d-sa, în momente de apărare, ea s'a cristalizat și a evoluat, concentrându-se în jurul a trei scopuri: de ordin *confesional, social și național*. Confesional: adâncirea vieții sufletești a membrilor, intensificarea educației religioase a tineretului. Social: să pună în practică în familie și Stat principiile moralei lui Hristos. Național: prin întărirea credinței la întărirea neamului. Declară că politica va fi exclusă din AGRU. AGRU trebuie să fie un loc de întâlnire a celor buni, indiferent de credința lor politică. AGRU nu va fi nici un instrument pentru a favoriza luptele confesionale. Cele două biserici românești pot găsi în ogorul neamului destul teren de activitate paralelă. Face chiar

un apel solemn de colaborare către biserica ortodoxă națională și speră-că va găsi ecou în sufletele fraților de altă credință. Crede că din AGRU va ieși un mare bine pentru biserică și neamul românesc.

Discuția generală asupra Statutelor AGRU-lui.

După ce comitetul de inițiativă își depune mandatul și este din nou încredințat cu conducerea dcsbaterilor, se trece la *discuția generală* a Statutelor.

Ia întâi cuvântul Păr. Dr. Elie Dăianu protopopul Clujului, care într'o lungă și avântată cuvântare arată însemnătatea organizării mirenilor într'o asociație generală, ce nu va fi o org. cu ascuțit confesional, dar prin ea se va răspunde la o impuțare ce se face de unii bisericești unite, că e o biserică a clerului crescut în mare parte la streini, fără adesiunea credincioșilor. Prin AGRU credincioșii mireni arată că ei snt credincioși conștii și convinși ai bisericii române unite.

Vorbește apoi d-l *Gheorghe Cipăianu*, fost Ministru de Stat la domenii; carele aducând întâi elogiul și omagii bisericii unite, cere:

a) ca în Statute să se accentueze modalitatea armoniei și a colaborării între cele două biserici naționale;

b) să se elimineze ca inutil controlul directiv al preoților asupra activității diferitelor comitete ale AGRU-lui. Cere o mai mare emancipare a inițiativei și a acțiunii mirenilor de sub tutela clerului;

c) să se înscrie în Statute sancțiuni împotriva acelor, cari ar vrea ca din AGRU să facă un instrument politic

După discuție în contradictoriu la care au luat parte D-nii Tiberiu Vornicu ziarist, Dr. E. Dăianu, Dr. Valer Roman, d-l președinte declară că cerințele de sub a) și c) se cuprind și în forma actuală a Statutelor, iar cea de sub b) nu se poate implini, fiindcă asociațiunile catolice sunt supuse în activitatea lor religioasă controlului și directivelor clerului.

După inimoasă cuvântare a Dr.-ului *Victor German* dela Oradea, vorbește Dr. *Valer Roman* avocat la București, care cere eliminarea din Statute a echivocurilor cu privire la toate chestiunile importante, cum sunt: raportul mirenilor față de biserică, raportul bisericii catolice față de interesele naționale și rap. AGRU către bis. ortodoxă română. Tot d-sa dă răspuns în cuvinte frumoase la aceste postulate, zicând că AGRU-l e un mijloc nou de participare a laicilor la activitatea bisericii, e un mijloc de afirmare a conștiinței religioase catolice, care de loc nu împiedecă pe cea națională și în sfârșit crede că va fi și un mijloc nu de înrăutățire ci de împăciuire a raporturilor dintre cele două biserici naționale.

Pentru necesitatea unei evidențieri în Statute a colaborării armonice între cele două biserici naționale e și d-l *Laurențiu Moldovan* din București.

Congresul decide, că în ședința solemnă de mâine să se facă declarații solenne în acest sens.

D-l avocat dela Nădlac (Arad) cere ca AGRU-l să ceară dela membrii săi o mai intensivă practicare a principiilor religioase morale ale bisericii catolice, fără de care nu e cu putință adăncirea convingerii catolice în membrii. Rvs. Dr. *Ion Bălan*, canonic metropolitan din Blaj, îi răspunde că nici Generalul Castelnau nu cere dela membrii Federațiunii naționale catolice din Franța decât aceste două condițiuni: 1. să fie catolici, 2. să arate ceva interes asociațiunii.

La discuția pe articole s'a acceptat propunerea D-lui Dr. *Zaharie Boilă* combinată cu cea originală din proiectul de Statute despre subiectul proprietar al averii AGRU-lui, precum și despre înstituirea unui Comitet de censoredi constătător din 5 membri

Mai vorbesc încă la Statute Dr. *Tit Malaiu* vicarul Năsăudului, *Ion Agărbiceanu* și alții.

După votarea statutelor președintele declară, între aplauzele frenetice ale mulțimii, de înființată Asociațiunea Generală a Românilor Uniți din România=AGRU.

Alegerea întâiului Comitet.

Luând prezidiul Il. Domn Dr. *Iacob Radu*, protonotar Apostolic, prepozit capitular din Oradea ca președinte bisericesc al comitetului de inițiativă, se procedează la alegerea întâiului Comitet.

La propunerea Rvs. Dr. *Ioan Bă'an*, canonic metropolitan, este ales cu entuziasă unanimitate și aclamare Dr. *Valer Pop* avocat în Cluj, ca întâiul președinte general al AGRU-lui, iar la propunerea comisiunii de candidare amintită mai sus este ales următorul comitet central:

6 vicepreședinți: Baron General *Ioan Boeru* (Archiecează), Dr. *Iuliu Hațiegan* (prof. univ. Cluj), Dr. *Florentin Mihályi* (adv. Sighet pt. noua dieceză), Dr. *Gelu Egry* (advocat Oradea), Dr. *Traian Șincal*, notar public Arad (Lugoj), Dr. *Titus Malai* vicar-foraneu (pt. Gherla).

24 membri în comitet: Dr. *Ioan Baltescu*, (dir. gen. Reșița pt. Lugoj), *Livia Dr. Boila* (Cluj), Dr. *Gheorghe Cipăianu*, f. ministru București, Dr. *Ion Coltor* canonic metropolitan, deputat (Blaj), Dr. *Nicolae Drăgan* prof. univ. (Cluj), Dr. *Elie Dăianu* protopop (Cluj), Dr. *Victor German*, medic (Oradea), *Maior Leon învățător* (Blaj), *Maior Victor*, Dr. *Ossian Gavril* prof. (Șimleu), Dr. *Victor Onișor* prof. univ. (Cluj), Dr. *Horga Iosif* (Cluj), D-na *Evgenia Dr. Ciceo-Pop* (Arad), Dr. *Petru Porușu* (Cluj), Dr. *Valentin Porușu* (Cluj), Dr. *Cornel Pop* adv. (Cerei) Dr. *Pop Mihai* adv. deputat (Satu-Mare), Dr. *Roman Valer* adv. (București), Dr. *Augustin Rațiu* adv. (Turda), *Socaciu Emil* adv. repr. ASTRU (Cluj), Dr. *Tatar Eugen* adv. (Deva), Dr. *Tăutu Ludovic* prof. teol. (Oradea), Dr. *Trușia Andrei*.

Secretar general: Dr. *Augustin Popa*, prof. teol. deputat (Blaj).

Cassier general: *Emil Birtolon* (Cluj).

Comitetul de censoredi: Dr. *Avram Aurel* (Cluj), Dr. *Marius Peculea* (Cluj), Dr. *Gheorghe Borșan* (Blaj), *Valer Pop* (Cluj), *Ștefan Pop* dir. liceului „Sf. Sava” (București), Dr. *Horia Cloșca* Juga adv. (Cluj), *Demetriu Marian* ing. silv. director dominal (Oradea).

Ședința festivă din 24 Nov.

La orele 9 dim. congresiștii se adună în localul frumos amenajat în capelă al „Institutului Recunoștinții”, creația marelui metropolitan actual, unde I. P. S. Sa episcopul Orăzii Dr. *Valeriu Traian Frențiu*, asistat de mai mulți demnitari din cele patru dieceze, săvârșește liturghia solemnă hirotonind 5 preoți.

Cuvântarea a ținut-o P. S. Lugoșului Dr. *Alexandru Nicolescu*, în cuvinte înălțătoare arată că AGRU-l corespunde bine gândurilor Preafericitului Părinte expuse într'o scrisoare apostolică adresată Card. *Bertram* dela Breslau despre Acțiunea Catholică. Indeamnă membrii să se lase pătrunși până în adâncul sufletelor de *spiritul Romei* care ne-a zămislit și ca neam și ca creștini.

La orele 11 în sala de gimnastică a liceului de băieți, ticsită până la ultimul loc de un select și numeros public din toate unghiurile provinciei noastre bisericești, își fac apariția, între aplauze nesfârșite înalții Arhieriei ai bisericii noastre române unite în frunte cu I. P. S. Sa metropolitanul Dr. *Vasile Suciu* răzimat în cărji. Publicul se înduioșează până la lacrimi.

Ședința o deschide I. P. S. Sa metropolitanul, care printr' un magistral discurs scolastic a arătat membrilor AGRU-lui cum trebuie să deie valoare eternă actelor lor: săvârșindu-le cu intențiune curată, din motive altruiste, nu egoiste omenești. Declară că AGRU-l nu ură trebuie să propage, ci iubire prin Hristos și pentru Hristos.

D-l preș. Dr. *Valer Pop* citește apoi textul mișcătoarelor

telegrame către Preafericitul Părinte Papa Piu XI în Roma, înalta Regență, Președintele Consiliului de Miniștri.

D-l *Socaciu*, președintele ASTRU-lui, salută congresul în numele miilor de studenți universitari uniți, făcând o frumoasă mărturisire de credință și așpire a studențimii către biserica care i-a crescut, le-a format și le formează conștiința morală.

D-na *Marta Epure* dela Baia-Mare emoționează congresul până la lacrimi aducând salutul mamei române și creștine regeneratoarea societății de totdeauna.

D-l *Emil Precup* în numele diecezei de Gherla face frumoase considerațiuni istorice asupra trecutului bisericii române unite și rolul ei cultural.

D-l *Dr. Țigăreanu* asigură că Banatul va sta oa o stâncă de granit la spatele arhieriei uniți.

D-l *Dr. Dumitru Chiș*, decan al baroului din Oradea, cu sinceră și îndușetoare bucurie constată din experiența-i de aproape 80 de ani, cum frica de oameni dispare dintre credincioșii noștri și din zi în zi e mai mare numărul intelectualilor cari iubesc viața religioasă. Salută congresul în numele mirenilor din dieceza Orăzii.

Citește apoi D-l *Dr. Iuliu Hațiegan*, rectorul Universității din Cluj, o importantă manifestare de credință a laicilor noștri de înaltă cultură, discurs care merită a fi citit, în întregime, căci fiecare cuvânt cuprinde o perla de gândire izvorită din creerii și inima unuia dintre savanții fruntași ai vieții noastre științifice de azi.

Dr. Valer Pop, președintele general al AGRU-lui, ține discursul program în care expune principiile călăuzitoare ale noiei asociațiuni, declarând din nou solemn că AGRU-l nu va fi un instrument nici de luptă politică nici confesională, ci un nou instrument de consolidare a iubitei noastre patrii în spiritul creștinismului.

În sfârșit după înălțătoarea cuvântare a P. S. Sale episcopul *Gherlei Dr. Iuliu Hossu*, I. P. S. Sa Metropolitul dă binecuvântarea sa și a Corului episcopesc noiei asociațiuni. Între acordurile imnului „Cuvine-se cu adevărat...” ședința a luat sfârșit.

Recepția la înalții arhieriei. Banchetul.

După ședința festivă publicul și-a prezentat omagiile înalților arhieriei în castejul metropolitan, unde la ora 1 a avut loc în istorica sală a vechei mânăstiri un banchet de 120 per-

soane, la care au spus instructive și înălțătoare toaste I. P. S. Sa metropolitul pentru AGRU, preș. *Dr. Valer Pop* pentru cei patru arhieriei, Păr. *Dr. Dăianu* pentru un al cincilea arhieriu care a contribuit (indirect) la înființarea AGRU-lui prin declarațiile sale războinice însușite de trufie (*Metropolitul Bălan dela Sibiu*), *Dr. Iacob Radu* pentru mireni, Păr. *Agărbiceanu* pentru consolidarea României Mari în spiritul lui Hristos, *Dr. V. Rațiu*, *L. Moldovan*, *Dr. Ion Caltor*, etc. și Păr. *Iuliu Maior* pentru țaranii gr. cat. veniți din mari depărtări la congres.

Întâia ședință a Comitetului.

D. m. la orele 5 a avut loc la liceu întâia ședință a Comitetului, care după ce a exmis pe D-nii *Dr. Victor Onișor*, *Dr. Elie Dăian* și *Iosif Orga* ca verificatori ai proceselor verbale ale Congresului, a hotărât:

1. editarea unui Buletin al AGRU-lui (trimestrial), în No. 1 se vor cuprinde Statutele, proesele verbale și cuvântările rostite la Congres.

2. scoaterea unei broșuri de propagandă pentru popor.

3. s'a constituit *Comitetul de direcție* în persoana: președintelui, *Dr. Elie Dăianu*, *Dr. Victor Onișor*, *Dr. Iosif Orga*, *Dr. Valentin Poruțiu*; *Dr. Nicolae Drăgan* și *Dr. Petru Poruțiu* ca supleanți.

4. angajarea unui secretar de birou cu plată.

5. măsurile de organizare pe dieceze.

6. aranjarea la primăvară a unui pelerinaj la Roma sub auspiciile AGRU-lui cu scopul de a omagia pe Sf. Părinte din prilejul jubileului său de 50 ani de preoție și de a cere binecuvântare pentru AGRU.

Așa a fost Blajul încă odată locul de înfăptuire a unei idei care înseamnă fără îndoială un nou pas înainte spre adevărata civilizație creștină a neamului nostru.

Trebuie să amintim gestul într'adevăr mare al arhieriei noastre cari cu largă inimă și înaltă înțelegere s'au înscris cu considerabile sume între sprijinitorii AGRU-lui: I. P. S. Sa al Orăzii cu 100.000 Lei, ceilalți arhieriei cu câte 50.000 Lei.

Ne-am despărțit de Blaj cu conștiința și convingerea întărită în vitalitatea indestructibilă a bisericii noastre unite cu Roma. Dacă n'a perit susținută de multe ori numai de preoți, cum va pieri când acum fac zid de apărare și întărire împrejurul mireniilor împreună cu preoții? *Nec portae inferi...* P. T.

Advențiștii și Scriptura.

În fața poporului nostru Advențiștii știu să se poarte cu o evlavie și bunătate prefăcută. Vin în case cu fel de fel de cărți, cărțile, foi volante, cu icoane frumoase, mai presus de toate însă cu biblia. Toate acestea le ofer poporului nostru pentru pușini bani, câte odată chiar le dăruiesc sau le lasă în case chiar cu de-a sila.

Fără cu această stare de lucruri noi preoții trebuie să rugăm din capul locului enoriașii noștri, ca dela Advențiști să nu primească nici o carte, nici o foaie, nici o icoană, nici măcar atunci, când ei le-ar dăruia acele. Și pe fiecare om, care umblă pe la casele creștinilor cu tipărituri și le răspândește între oameni, să-l întrebe, dacă are dela parohul sau dela protopopul lor sau dela I. P. S. Sa Episcopul o legitimație scrisă cu iscălitura și cu pecetea lor și de n'are o asemenea legitimație, să-i spună apriat, că nu

primesc nimica dela dânșii, și că-i mulțămesc foarte pentru marfa lui, numai să o fie pentru sine.

Poporul nostru trebuie să știe că se cade, ca biblia română, ca orice carte de rugăciune, orice carte cu citiri duhovnicești, orice foaie volantă cu îndemnuri evlavioase să aibă numai decât aprobarea Episcopului diecezan. Fără această aprobare poporul catolic a fost de multe ori înșelat în credința sa și citind s'a infiltrat în sufletul său greșeli stricacioase; tocmai precum oamenii fără experiență mânăncă în neștiința lor ciuperci veninoase și mor de ele. De trimate o bună mamă vara pe copiii săi la pădure pentru a culege ciuperci, spune copiilor lămurit, cari ciuperci sunt bune și cari nu. Așa și mama cea mai bună pe acest pământ, sfânta noastră biserică, dorește să învețe pe credincioșii săi, care carte este bună și care este rea. În cărțile cele bune despre religie găsim de

obiceiul la început aprobarea episcopului, în cele rele o astfel de aprobare nu se găsește.

Prin urmare, chiar dacă cărțile Adventiștilor sunt împodobite cu icoane frumoase, colorate minunat de bine, să nu le citească poporul nostru de loc. Aceste cărți, frumoase, atrăgătoare pe dinafară dar stricătioase foarte pe dinăuntru, sunt tocmai pielea de oi a prorocilor celor mincinoși, cari voiesc să ia poporul nostru viața sufletului, credința adevărată.

În deosebi însă să nu primească poporul nostru dela Adventiști niciodată vre-o biblie în limba sa. Spre marea noastră părere de rău adeseori, acei falsificatori de credință amăgesc poporul nostru zicând, că biserica catolică oprește citirea bibliei. Ne va fi ușor a arăta, că avem în limba română Testamentul Nou tipărit la Oradea 1925, editat cu aprobarea I. P. S. Sale Episcopul Orăzii, de Părintele Bălan. Sfântul Părinte Leon XIII a dat tuturor catolicilor cari citesc sf. Scriptură, măcar un sfert de oră, o indulgență de 300 de zile, iar celora cari o citesc zilnic o lună întregă, o indulgență deplină, dacă se mărturisesc și se cuminecă. Oare poate biserica să arate mai lămurit dorința sa, ca credincioșii noștri să citească sf. Scriptură? Papa Piu X sprijinea cu banii săi o societate catolică în Italia, care tipărea și răspândea sfânta Scriptură în limba italiană, adică în limba poporului; iar când tot pe aceea vreme, în Germania profesoul Augustin Arndt făcuse o ediție foarte efină a Noului Testament în limba germană pentru popor, Piu X îi trimise o frumoasă scrisoare cu laude și cu binecuvântarea papală. Să nu crezi așa dar, că deabia Adventiștii sau alți sectari protestanți au dat poporului în mâni sfânta scriptură în limba lui. Înainte de a se ivi protestantismul existau în lume chiar două sute de traduceri ale sfintei scripturi în felurite limbi ale națiunilor creștinești.

Numai un lucru să privească poporul nostru bine și să nu-l uite: Biserica voiește, să citească numai traduceri bune, iar nu false și prefăcute. Biblia conține cuvântul lui Dumnezeu, și nimănui nu-i este iertat, să ciuntească acest cuvânt prea sfânt sau să-l răstălmăcească. Fiecare om de rând se supără foarte de-i schimbă cineva cuvintele spuse de el, de le povestește altcum decât au fost zise într'adevăr. De mii de ori mai puțin este iertat să schimbe cineva cuvântul lui Dumnezeu după gustul sau după judecata greșită omenească.

Nici tribunalul nici alte autorități ale statului nu admit ori și care traducere a unui act oficial ci o examinează și numai când este aprobată, o admit ca bună. Cum să se învoiască biserica, ca cuvântul lui Dumnezeu în sfânta scriptură să fie tălmăcit după voia fiecărui om?

De se face o traducere a sfintei scripturi în vre-o limbă modernă, ea trebuie să fie examinată mai întâiu de preoți catolici învățați și evlavioși; apoi trebuie să

fie aprobată, adică întărită de autoritatea bisericească; de abia atunci vom ști, că în traducerea modernă ni se presintă adevăratul cuvânt al lui Dumnezeu.

Dar oare bibliile oferite poporului nostru din partea Adventiștilor sunt traduse așa precum am zis. Nu, ele în deobște sunt tipărite din partea societăților protestante și nu dau nici o garanță că într'ânsele este într'adevăr cuvântul lui Dumnezeu însuflăt odinioară sfinților scriitori; din potrivă putem zice, că în bibliile Adventiștilor nu tocmai puține lucruri sunt traduse greșit. Așa nu ni se dă adevăratul cuvânt al lui Dumnezeu, ci suntem duși pe căi rătăcite.

De voim, așa dar, să avem în vre-o traducere a bibliei adevăratul cuvânt al lui Dumnezeu, trebuie să respingem bibliile Adventiștilor. Să luăm numai o singură pildă spre a dovedi, câte greșeli sunt în traduceri necatolice ale sf. scripturi.

Când înainte cu 400 ani Martin Luther, autorul protestantismului, a publicat întâia sa traducere germană a sfintei scripturi, învățatul catolic Emser găsi în traducerea aceea o mie și patru sute de greșeli și prietenii lui Luther se plâneau, că protestanții înșiși atacau traducerea lui ca necorectă.

Adventiștii, însă, și oamenii asemenea lor, de cele mai multe ori aduc la casele catolice tocmai traducerea bibliei un Luther și o recomandă oamenilor. Aceasta să-o știe poporul nostru, să nu cumpere asemenea biblii și dacă i se dăruiesc, să le aducă parohului, care într'acest chip va și exercita un control asupra propagandei Adventiștilor.

Dar nu ajunge credincioșilor noștri, ca textul însuși al cuvântului lui Dumnezeu să fie bine tradus, mai trebuie altceva: fiecare biblie tradusă în vre-o limbă modernă trebuie să aibă cel puțin explicări spre a fi folositoare pentru citirea poporului.

Fără aceste explicări nici o ediție a sf. scripturi în vre-o limbă modernă nu va fi aprobată de autoritatea bisericească. Cauza acestei cereri a bisericii este foarte lesne de înțeles.

Chiar principele Apostolilor sf. Petru se plânge, (Petr. III. 16) că „niște oameni neînvățați și nestatornici sucesc unele lucruri în sf. scriptură cu anevoie a se înțelege“, și anume le sucesc „spre pierderea lor“. Astfel de oameni nestatornici neînvățați sunt astăzi foarte mulți în lume. Biserica catolică ca o bună mamă voiește însă, cât atârnă dela dânsa, să ferească pe fii săi de o înțelegere rea și greșită a cuvântului lui Dumnezeu, de aceea voiește, ca lucrurile „cu anevoie a se înțelege“ în sf. scriptură să fie explicate credincioșilor după înțelesul drept prin niște preoți învățați și evlavioși. Așa toți cetitorii pot înțelege cuvântul lui Dumnezeu spre folosul lor.

Ușor putem asemăna folosul sf. Scripturi cu folosul unei farmacii. O farmacie este de mare folos, dacă într'ânsele lucrează un bărbat învățat, conștiincios și probat. Din potrivă, un bărbat fără știință, fără

conștiință serioasă și fără deprindere poate otrăvi foarte mulți oameni, dacă el se apucă a gospodări într-o farmacie. Tocmai așa este cu sfânta Scriptură. Într'ansa este cuvântul lui Dumnezeu. Acest cuvânt prea sfânt și înalt după zisele sfântului Petru Apostolul, nu-l poate tâlmăci fiecare om de capul său.

Precum noi cerem, ca zisele noastre să fie luate în înțelesul nostru, iar nu în înțelesul altora, așa Dumnezeu cu dreptul său infinit de înalt poate cere cu mult mai mult, ca cuvântul lui să fie înțeles după gândul lui dumnezeesc, iar nu după născocirile oamenilor păcătoși. Iar precum știm numai prin sfinții Apostoli, prin legiuirile lor urmași, Episcopii noștri putem ști, care este înțelesul cuvintelor Scripturii. Numai lor în frunte cu sfântul Părinte li, s'a dat puterea de a învăța.

Prin urmare, dacă voiesc credincioșii noștri să citească o biblie în traducere catolică, o biblie, care le va da adevărat folos sufletesc, să ceară dela parohul lor, sau să întrebe pe parohul lor, unde o pot cumpăra; dar dela Adventiști sau alții să nu primească biblia nici odată

Să nu cercezeze credincioșii noștri lecțiile biblice sau predicile Adventiștilor sau ale altor sectari. Cine explică la acele lecții sau într'acele predici sfânta scriptură? O explică niște oameni de rând, fără împunericire dela Dumnezeu, fără lumina sf. Duh, fără hirotonire, și fără convenita pregătire științifică. De multe ori găsim în întrunirile Adventiștilor pe niște predicatori, cari sunt numai simpli meseriași, ciobotari, croitori, tâmplari sau altceva. Despre acest soi de oameni sf. Ieronim a și scris înainte cu 1500 de ani, „că ei vroiesc a învăța pe alții, fără să fie învățați ei înșiși“.

Lucrul cel mai trist însă este, că la Adventiști, câte odată, tâlcuiesc creștinilor sf. Scriptură chiar și oameni nebotezați, jidovi. Aceasta am văzut-o într'un mare oraș al României. Catolicii ușuratici, neînțelepți merg la acei oameni după învățătură, în loc ca să meargă Duminica la sf. liturghie și la predica parohului lor, hirotonit și pus de Episcopul diecezan.

Credincioșii noștri nu-și dau seamă ce urmări triste are explicarea sau tâlcuirea sf. scripturi după placul fiecărui cititor. Tocmai în America, unde este obârșia adventiștilor, și unde ei și alții trag cuvintele sf. Scripturi în toate părțile, — găsim cel puțin patru sute de felurite secte — și fiecare dintr'ânsele strigă în gura mare că numai la dânsa poți găsi adevărata lege creștinească. Dar cu mult mai trist este, în America, patruzeci de milioane de oameni albi se cheamă creștini și nici nu sunt botezați. Pentru ce nu se botează acei oameni? Ei nu se botează fiindcă explicând Scriptura după capul lor, zic că nu trebuie să te grăbești cu botezul, îl poți amâna. De moare un astfel de om fără botez, cerul îi rămâne închis, deși între oameni era socotit de om cinstit. Așa stă lucrul cu

Adventiștii și cu explicarea sfintei Scripturi fără sfânta biserică, după capul fiecăruia în deosebi. Rodul acestei fudulii cu care ei se apucă de cuvântul lui Dumnezeu, este, că se împrăștie, se despărțesc în toate părțile tocmai așa ca oamenii cei fuduli, cari după potop au vrut să clădească un turn așa de înalt, care să ajungă cu vârful pân'la cer. Ce rod trist și stricacios mântuirii!

Să spună Adventiștii înșiși, dacă ei au rămas în unire, în bună înțelegere între sine. De sunt sinceri, trebuie să mărturisească, că ei înșiși după întemeierea lor în America din partea unui oarecare William Miller 1833 s'au despărțit deja în mai multe secte deosebite. Fiecare dintr'ânsele învață altceva, și fiecare are pentru sine dreptatea și adevărul. Nu vede oare fiecare om cu o judecată sănătoasă, că cu Adventiștii nu poate fi Duhul lui Dumnezeu. Un Domn, o credință, un botez cere sf. Apostol Pavel (Efes. IV. 5), deci unde nu-i o credință, ci mai multe, acolo nu-i duhul lui Dumnezeu, acolo nu găsim mântuirea.

P. Felix Wiercinski.

Primejdia ce va paște.

În No. 20 al Vestitorului, sub titlul de mai sus, am promis că vom reveni și vom schița într'un scurt rezumat mijloacele pe care le cred că ar fi folosite pentru combaterea vișiilor; a concubinajelor și divorțurilor atât de puternic înrădăcinate la poporul nostru.

Cât privește combaterea vișiilor și ridicarea vieții religio-morale Sinodul nostru diecesan din 1926 precizează următorul adevăr: „Prima condițiune a asigurării vieții religio-morale a credincioșilor e sfințenia preotului. Preotul trebuie să servească de model credincioșilor săi, în care scop trebuie, ca el să fie înzestrat cu cele mai alese virtuți și scutit de patimile păcătoase, vișii“. (Decr. XVII. § 1.)

Nici că se poate altfel. Un preot care este înarmat cu virtuți, este plin de zel sfânt pentru grija mântuirii sufletelor. Viața lui sfântă și nepătată este cel mai puternic izvor de a înmuia chiar și sufletele mai abrutizate. Autoritatea unui astfel de preot v'a fi chezașia cea mai sigură în ridicarea poporului din mocirla vișiilor.

Singure societățile cu caracter religios — cam de multeori încep cu atâta elan și însuflețire, ca pe urmă să trăiască ca o amintire — nu vor regenera viața religioasă a poporului; ci viața morală și de caracter a preotului. Să citim în privința aceasta viața sfinților și indeosebi a preoților cucernici, cari stau ca martiri în adevărarea celor spuse.

În ce privește divorțurile și concubinajele, putem spune fără să exagerăm că sunt produsul lipsei de educație mai adânc creștinească, și a nesocotirii

principiilor morale creștinești, atât în viața familială cât și socială.

Unirea în căsătorie, care reprezintă unirea dintre Hristos și biserică, este sfășiată fără scrupule, fiindcă patimile omeneste sunt prețurile mai pe sus decât Evanghelia lui Cristos.

Vina în aceasta privință îi revine indeosebi bisericii ortodoxe, care nesocotește indisolubilitatea căsătoriei depărtându-se dela concepția căsătoriei, propogată atât de clar de Cristos, care a zis: „ceea ce Dumnezeu a împreunat omul să nu despartă“.

Apoi mai sunt și unii preoți, cari fără nici un scrupul, administrează concubinarilor atât sacramentalele, cât și Sacramentele.

Cunoscând toate aceste este timpul suprem să căutăm mijloacele de sanare a răului. E necesar în primul rând să dăm poporului o educație religioasă temeinică; să nu fie aceea numai o spoială, ci traducerea în fapte a învățaturii creștinești, atât în viața privată, cât și socială.

Activitatea noastră să nu se mărginească numai la cei mici din școală, ci ea să se continue cu mai mare intensitate la cei adulți, — cari putem spune că sunt ai nimănui — prin lecturi de cuprins religios, explicarea învățaturii creștine pe baza sf. Scripturi, prin predici catihetice.

O deosebită atențiune trebuie să dăm familiei creștine, îndrumându-o la o viață creștinească nefățărită, prin observarea principiilor morale creștinești. Căci nu se pot încuiba vișiile și neînțelegerile acolo unde modul de viață cu toate gândurile și faptele sunt călăuzite de aceste principii.

În caz că, în urma neînțelegerilor din familie, soții de căsătorie ar căuta să se despartă înaintea Tribunalului lumesc, — datorită noastră este să intervenim cu toată autoritatea, ca neînțelegerile să se aplaneze prin forurile competente bisericesti, dovedind părților că, fiind căsătoria un sacrament singură biserica are dreptul să se pronunțe asupra validității ori invalidității căsătoriei.

Când vom avea astfel de credinc'oși, cari să împlinescă acesta elementară datorință creștinească, vom ajunge acele zile fericite, că numărul divorțurilor va scădea Convingerea că biserica este ca o mamă bună, care poartă grije de fii ei, alinând durerile și neînțelegerile va pătrunde din ce în ce mai adânc în sufletul poporului, astfel că glasul și îndemnurile ei vor fi urmate fără șovăire.

Păr. Virgil Muntean

Cetatea Vaticanului (Città del Vaticano.) Populația Statului papal numără 518 suflete, dintre cari: 389 sunt Italieni, 113 Elvețieni (membrii gărzii papale), 8 Francezi, 5 Germani, 2 Spaniol, 1 Olandez, 1 Austriac, 1 Norvegian, 1 Belgian și 1 American. După religie, toți sunt catolici, afară de un catehumen etiopian, care va fi botezat încurând.

Ortodoxia își face de cap

În ziua de 18 Noembrie crt. s'a deschis congresul bisericii ortodoxe la Bucureșii, unde s'au adunat toți cântăreții falși ai și mai falsei ortodoxii. S'a cântat lugubre ieremiade, nerușinate verșuri pe melodii false. Goga, Goldiș, Lepadatu, Săveanu au suflat cenușe în ochii marelui istoric al ortodoxiei Lupaș, știți, cel care însuși a făcut o istorie în Țara românească, și lui S. Dragomir, cel cu desrobirea ortodoxie ardelen. Și acest din urmă a țipat atât de tare și cu amărăciune, că ortodoxia dominantă este dominată în Ardeal și persecutată de către uniți, cari la fiecare dejun înghițesc un ortodox; că guvernul actual (să nu uitați cine sunt cântăreții) a început o acțiune de exterminare împotriva bisericii ortodoxe, care este sistematic deposedată de averile ei; numirile tuturor funcționarilor, dar mai ales ale profesorilor și ale directorilor și revizorilor școlari „se fac pe criteriul credinței greco-catolice“. Și țipă marele istoric al desrobirii ortodoxiei, că: „Directorii școalelor normale din Cluj și Oradea, au fost înlocuiți cu greco-catolici, la fel la Caransebeș și la Sibiu. Revizorii școlari din întreg Ardealul sunt — cu mici excepții — numai și numai greco-catolici“. Și anume fețe bisericesti, cari știau foarte bine, că cele ce afirmă Dragomirul suferințelor închipuite sunt nerușinate minciuni, le-au ascultat, le-au aprobat, le-au cuprins într'o moțiune, și s'a propus ca acele halucinațiuni să fie răspândite în întreaga țară.

Dar nici Ministerul Instrucțiuni — cel mai tare vizat — nu a rămas impasibil și a pus la punct toate minciunile istoricului Dragomir, publicând numele și confesiunea directorilor și revizorilor numiți la școlile din Ardel. Și s'a constatat că — cu disparente excepții — sunt numai și numai ortodocși. Așa secretarul general dela Ministerul Instrucției publice, D-l A. Borza, care a fost vizat direct, a dat publicității un comunicat în care se spune:

„S'a afirmat că la Oradea au fost numiți trei directori uniți. Adevărul este că toți aceștia sunt ortodocși și anume: la școala normală de fete a fost numită directoare d-ra Ciorogaru, ortodoxă, la școala normală de băieți preotul ortodox Mihulin, iar ca director la gimnaziul de băieți d. Vornicu, ortodox, din vechiul regat.“

S'a afirmat de asemeni că la școala normală de băieți din Sibiu ar fi fost numit un director unit. De fapt noul director E. Todoran este preot ortodox.“

Iar Ministerul Instrucțiunii a adunat toate datele privitoare la aceasta chestiune și a dat pe confesiuni numele tuturor celor numiți revizori și directori la școlile din Ardeal. Din aceste comunicate se vede că nici un ortodox n'a fost înlocuit cu unit, din contră

uniții au fost înlocuiți cu ortodocși, în multe cazuri importați de aiurea.

Și acum vă închipuiți ce conștiință ruginită pot avea anumite fețe bisericesti, — de laici nici nu vorbesc — cari uzurpează denumirea de „ortodox“ și cari au ascultat și au aprobat minciunile debitate de S. Dragomir în fața unui pretins congres bisericesc, ei cari au știut foarte bine, că toate sunt neadevăruri. Așa fac ei istoria bisericii lor, o știm. Ceea ce s'a petrecut la congresul din București este o crimă, un atentat la pacea și liniștea internă a țării, este un atentat împotriva Neamului. Cel care a pus mașina infernală, care să zguduie și să zădărnicească închegarea națională, este la fel vinovat cu toți complicii săi, cari merită să fie aduși la rezon.

De altcum biserica „ortodoxă“ prin aceasta și-a mai aplicat ea singură încă o strașnică lovitură.

Tot așa, înainte.

Cronicar.

Din Vintire.

Ziua de 1 Dec. 1929 când toată suflarea românească prăznuia a 11-a aniversare dela eșirea din robia milenară, a fost adevărat praznic, îndoită sărbătoare, pentru credincioșii români uniți din Vintire (jud. Bihor), cari în ziua pomenită își văzură renovată și sfințită casa Domnului.

Multe necazuri și neajunsuri s'au abătut peste bieții oameni, dar mai tare li dorea sufletul văzând biserica, o clădire impunătoare, amenințată să devină un morman de ruine, și pe lupii răpitori, sectarii cei mulți din parohie, cum se bucurau.

La venirea în parohie a noului păstor, se iviră zorii unei nădejdi, în care nu s'au înșelat. Sub conducerea lui alergară la bunătatea inimii I. P. S. Sale Dr. Valeriu Traian Frențu, adevăratul Păstor și mare Mecena al Bisericilor și al tuturor acțiunilor și așezămintelor noastre culturale. Și cererea vintirenilor ca a multora înainte de ei, a fost ascultată, căci milostivul și bunul nostru Părinle, cu o sumă de 130 mii Lei angajează pe antreprenorul Miheușu, să renoveze biserica, pusă la dispoziție materialul necesar și lemne de construcție în valoare de 35 mii lei.

Lucrările se terminară în Iulie crt., mai resta zugrăvirea bisericii și înzestrarea ei cu mobilierul și obiectele necesare, cari lipseau cu desăvârșire. Au adunat și bieții oameni din sărăcia lor suma de 35 mii lei dar nu era de ajuns. I. P. S. Sa suplini și această lipsă cu salariul propriu de pe luna Sept. și Oct. și așa zugravul Martin Muhits din Oradea termină zugrăvirea bisericii care fu înzestrată și cu celelalte lucruri trebuincioase.

Insuflețirea credincioșilor e de nedescris. Rezultatul cel mai palpabil al acestei insuflețiri este înființarea la 21 Nov. crt. a reuniunii Mariane cu titlul „Ajutorul creștinilor“. Membrii noii reuniuni au și făcut mai multe colecte în favorul bisericii.

Nu pot să nu amintesc aci concursul prețios ce ni l-a dat — cu privire la cărăușii mai ales — d-l notar com. Gavril Hașaș, și bunăvoința lui în toate chesiiunile cari privesc pastorația, gata fiind chiar și la jertfă, cum a făcut-o cu ocaziunea sfințirii bisericii dăruind două icoane frumoase în valoare de 1000 lei.

Sfințirea s'a făcut în ziua de 1 Dec. crt. de către Revm. Protopop Dr. Valeriu Hetcou, asistat de Mon. D. Paul Fămăian, paroh în Sămbășag, On. Cornel Marian, paroh în Rogoz și On. Victor Ghergar paroh în Holod. Solemnitatea a fost înălțătoare, atât pentru cei din Vintire, cari s'au cuminecat în număr mare,

cât și pentru cei din satele din jur, cari au venit la acest praznic. A cântat foarte frumos corul din Holod, condus de d-l dir. inv. I. Tămaș, precum și cel format din țărani din Vintire și condus de d-l notar G. Hașaș.

Solemnitatea sfințirii s'a serminat prin un „Te Deum“ făcut cu ocazia zilei de 1 Dec, când Revs. Domn Protopop Dr. Valer Hetcou prin cuvinte bine simțite arată însemnătatea zilei de 1 Dec.

S'a mai slujit parastas pentru adormiții preoți Ioan Clintoc și Petru Papp, cari au servit biserica din Vintire zece de ani și se odihnesc în cimitirul comunal, precum și pentru fostul cantor-inv. Petru Libușiu, care a servit biserica peste 40 ani.

Solemnitatea se sfârși la ora 1 d m și credincioșii s'au întors la vetrele lor plini de mulțumire și mângâiere și preamărind pe D-zeu pentru bunătatea și mila lui și dorind Arhierelui nostru viață îndelungată împreună cu sănătate pentru cinstea ce le-a făcut.

Iar mie, ca păstorului lor îmi mai rămâne, pe lângă greutatea conducerii sufletelor lor la mântuire pe căile spinoase ale acestei vieți și printre lupi răpitori și pânditori după pradă la flecare cottură, să mă rog încă pentru cei ce aduc daruri și fac bine în sfânta și întru tot onorata biserica aceasta, zicând: „Și-i sfințește Doamne pe cei ce iubesc podoaba casei Tale“.

Păr. PETRU CHIȘVASIL.

CRONICI

Dorim tururilor cititorilor noștri sărbători fericite.

Aviz pentru prezidente Reuniunilor Mariane și a secțiilor pentru ornate bisericesti. Doamnele prezidente ale Reuniunilor Mariane și ale secțiilor pentru ornate bisericesti sunt încunoștințete că Marția și Miercurea după masă între orele 3—6, la curtea episcopescă, secția paramentelor bisericesti din Oradea lucrează la croiul și confecționarea ornatelor bisericesti, unde se pot informa teoretic și practic asupra acestor fel de lucrări.

Bărbați de Stat români decorați de P. Papa. Cu prilejul încheierii Concordatului Sf. Scaun a Decorat pe următorii bărbați de Stat români: *Cu Marea Cruce a Ordinului Pius: Iuliu Maniu*, preș. Consil. de Ministrii, G. G. Mironescu, min. de externe; Gen. Alex. Averescu, dr. Alex. Vaida-Voivod, Vintilă Brătianu, Nicolae Titulescu, Ioan Mitilineu. *Comandori cu placă ai Ordinului Pius: Barbu Constantinescu* (consil. de leg.), Demetiu Iurașcu (consil. de leg.), dr. Zenovie Păclisianu (dir. gen. în min. cultelor), Const. Isopescu-Grecu (prof. Roma), Ioan Clinciu (senator). *Marea Cruce a Ordinului Grigorie cel Mare, clasa civilă: Aurel Vlad* (f. ministru al cultelor), Ștefan Cicio-Pop (preș. adun. deput.), Traian Bralu (preș. Senat.), *Vasile Goldis* (f. min. al cultelor), *Alex. Lapedatu* (f. min. al cult.), Caius Brediceanu (min. României la Vatican), *Octavian Goga* (f. min. al cult.), Const. Banu (f. min. cult.) *Comandori ai Ordinului S. Gri-*

gorie cel Mare, clasa civilă: Caius Văleanu, Emil Pavelescu, Vintilă Ivănceanu, George Mavrocordat. *Cavaler al Ord. Sf. Grigorie cel Mare*: Victor Protopopescu. *Marea Crece a Ord. S. Silvestru Papa*: Grigorie Gafencu (f. secr. gen. al min. de ext.), Alex. Iacovaki, Const. Olănescu, Const. Zanescu. *Comandori cu placă ai Ord. S. Silvestru Papa*: Nic. Mihai Vlădescu, Ioan Broșu, Viorel V. Tilea (dep.) *Comandor al Ord. S. Silvestru Papa*: dr. Teodor Solacolu (adv.) *Cavaler al Ord. S. Silvestru Papa*: dr. Emil Iuga (cons. ecl. la legație rom. Roma.) (Vezi *Acta Apostolicae Sedis* No. 14/1929.)

Aceste mari și rare decorațiuni arată considerația specială ce o are Sf. Scaun față de România și bărbajii de Stat români.

Comisia Cardinaliție pentru Codificarea dreptului bisericii orientale. „Oss. Romano“ din 27 Noiembrie publică numele Cardinalilor cari formează comisiunea Cardinaliție pentru codif. dreptului canonic răsăritean: *Președinte*: Card. Pietro Gasparri. Membrii: Cardinalii: Luigi Sincero, Bonaventura Ceretti și Francisc Ehrle. *Secretar*: Mons. Hamlet I. Cicognani, assesor la Congr. Orientală.

Biserica catolică și spiritul vremii. „... Importanța concordatului cu Roma, cu noul Stat Papal, nu a fost subliniată de presa noastră guralivă. Papalitatea reprezintă astăzi singura organizație creștină cu adevărat universală. Toate celelalte biserici creștine tind spre o apropiere de episcopatul Romei. Năzuințele aceste de unificare a Bisericilor au la temelie lor spiritul universalist, care n'a dispărut niciodată din sufletul omenesc și care spirit astăzi e reînviat de structura economică unitară a globului pământesc, de interdependența indisolubilă a a schimbului dintre continente. Unitatea economică mondială a început să împingă la crearea unităților mari politice. Se vorbește tot mai des și tot mai stăruitor de Paneuropa, de Panamerica, iar mâine se va vorbi de Statele Unite ale pământului. Unii cred chiar că această nouă CIVITAS DEI se va realiza sub egida Bisericii, care nu va putea fi decât cea catolică, singura Biserică cu o organizație unitară și cu o ierarhie reală. Noi, ca Stat ortodox, avem multe interese să fim cele mai strânse legături cu Biserica Romei. Ortodoxii noștri cari țipă și astăzi împotriva catolicismului sunt niște inapoiști cari nu înțeleg spiritul vremii. Azi nu mai interesează nici deosebirile dogmatice nici luptele din trecut, ci ideea de apropiere, de unitate. Rassa albă, rassa europeană, care a cucerit economicște cea mai mare parte a pământului, caută să-și consolideze dominațiunea materială și prin mijloacele spirituale ale credinței... In acest proces de transformare a Europei răsăritene, România va avea un rol important. Nu numai România agrară ci și cea ortodoxă, căreia i poate reveni misiunea — alărnă numai dela ea — de a vorbi în numele întregii ortodoxii și de a arunca punțile de apropiere între Bizanț și Roma.“

Oct. C. Tăslăuanu, fost ministru, în INDREPTAREA din 15 Noiembrie 1929, No. 234 editorial, col 2 jos — 3 sus.

Misiuni jubilarie în Beznea.

Pentru dobândirea indulgențelor jubilarie concesse de Preaf. Părinte Papa Piu XI din prilejul jubileului său de 50 de ani de preoție, Vineri, Sâmbătă și Duminică, 29, 30 Nov. și 1 Dec. s'a ținut misiuni jubilarie în parohia Beznea, conduse de Păr. dr. Aloisie Ludovic Tăutu profesor de teologie. S'au mărturisit 108 credincioși (54 femei, 37 bărbați și 17 copii) și s'a înființat o Reuniunea Mariană. — Tot Păr. D. A. L. Tăutu a predicat misiunile jubilarie și în parohiile *Valea Vinului* (320 cuminecări), *Lipoveni* (440 de cuminecări) și *Petreu* (44 cum.) producând în suflete o folositoare înviorare religioasă. Credincioșii au săvârșit cu multă evlavie actele necesare pentru dobândirea indulgențelor.

Din lumea catolică. Ziarul german „Heimat“ din Cernăuși, aduce știrea că în butul tuturor agitațiilor socialiste și ale liberțugetătorilor, la Viena, crește mereu reacțiunea împotriva părăsirii bisericii catolice. Pe când în 1927 din 28,252 catolici lăpădași de credință, numai 552 reveneau, în 1928 numărul celor întorși se urcă la 15%; în trim. I. 1929. au revenit 18,9%, iar în trim. II. 22%; ba în unele cartiere muncitorești și în ținutul industrial al Sîriei superioare, peste 50% dintre cei lăpădași de credință revin în sânul bisericii. E de notat, că acolo pretutindeni este organizată activitatea pastorală a preoșilor și mai ales apostolatul laic.

În Berlin asemenea se înmulțesc parohiile catolice. Între 4 mil. de locuitori ai Berlinului 400 mii sunt catolici. Până acum aveau 75 de parohii ori capelanii, afără de capelele comunităților religioase. În jumătatea a doua a anului curent s'au sfințit mai multe biserici. Concordatul cu Prusia prevede ca Berlinul să formeze o dieceză de sine stătătoare. S. Scaun a și numit pe episcopul Schreiber dela Meissen în Saxonia de administrator apostolic al noii dieceze.

Satana pe lucru. Doară nicăiri în lume nu s'a înscăunat așa de tare spiritul negațiunii ca în Bolșevicia. Aici la Leningrad s'a deschis o universitate antireligioasă pentru formarea liberțugetătorilor. Se luptă aici cu toate aparatele — învechite de altcum — pentru nimicirea creștinismului. Guvernul sovietic a dat ordin ca numele Isus Cristos, Iehova, Savaoth, Dumnezeu, Allah să fie tipărite cu litere i-țiale mici. În schimb numele tuturor zeităților păgâne vor fi scrise cu inițiale mari.

De altcum și în Apusul luminat lucră cu zor satana. În Bordeaux, dupăcum relatează „Revue Internationale des Sociétés Secretes“, apare o revistă a liberțugetătorilor individualiști, cu titlul: „Lucifer“, în care se spune că lumea trebuie scăpată de boala copilăriei, cum numesc ei religiunea creștină. Toată ura lor este îndreptată împotriva Papei și a preoșilor catolic.

Dar înzădar, cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Domnului vor rămânea adevăr în veac: *Nici porțile iadului nu o vor birui...*

Din parohia Drăgești. Preoții Franciscani, cărora le e încredințată Parohia Drăgești, și Gruilung, din Dieceza noastră, au sărbătorit în ziua de 24 Noembrie. Jubileul prea Sf. Părinte Papa Piu XI, dinpreună cu credincioșii lor. După o pregătire de mai multe zile prin predici, poporul a corespuns chemării, și nu numai că au frecventat biserica în număr destul de mare, dar mulți s'au apropiat de sfintele Taine și au împlinit condițiunile cerute pentru dobândirea Indulginței depline, acordate de Sf. Părinte cu această ocazie. Astfel în Parohia Drăgești s'au mărturisit și s'au cuminecat cam la 70 de persoane, în Parohia Decănești 50 de persoane, iar în Parohia Gruilung 40 de persoane.

Facă Bunul Dumnezeu ca spiritul său să pătrundă tot mai mult în sufletul credincioșilor, pentru ca sub conducerea Marelui Păstor, urmaș al Sf. Petru, să poată ajunge la fericirea cea adevărată, pentru care e făcut orice om.

Aviz. Cumpărăm din biblioteca „Semănătorul” cu prețul dublu N-rii: 1, 3, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 49, 51—54. — Librăria Diecezană Arad, str. Eminescu 18.

HÖNIG FRIDERIC

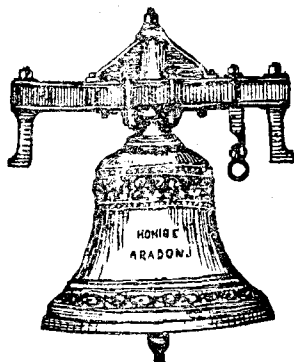
ARAD, STRADA BARIȚIU 10—21.

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

La comandă fabrică clopote de orice mărime din cel mai curat bronz pentru clopote pe lângă garanția mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiată.

Rechizite și scaune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Condițiuni avantajoase de plată.

Fondată
la anul 1840.

BIBLIOGRAFIE

Dr. Felician Bran. Drept canonic oriental vol. I.: Prolegomene. Atinge unele chestiuni principiale privitoare la dreptul canonic oriental. Se poate comanda dela autor, Lugoj, Principele Carol No. 16. Prețul 150 lei.

Dr. Victor Bajor: O-nul în lumina credinței creștine. Conferență. Bibl. din Gherla No. 3. O broșură foarte instructivă mai ales pentru înțelecțuali. O recomandăm cu căldură. Prețul 15 lei.

Mihail T. Berza: Memorator de Istorie p. I. (Antichitatea și evul mediu până la 1300). Se poate căpăta dela „Presa bună”. Iași, Str. Ștefan Cel Mare No. 56. Prețul 70 Lei.

Onisifor Ghibu, prof. univ.: „Universitatea Daciei superioare”. București 1929. „Cultura Națională”. Cuprinde Istoricul Univ. din Cluj și frământările Românilor ardeleni pentru o universitate națională.

Orientalia Christiana; No. 56, Nov. 1929: *Nilo Borgia:* „Orologion”; Nr. 57 Dec. 1929.

— Nr. 57. Dec. 1929: *George Hofmann S. I.:* Concilium Florentinum I. Erstes Gutachten der Lateiner über das Fegfeuer.

— A apărut Nr. 9 din biblioteca de popularizare „Cărțile Bunului Creștin”: *Tâlcuirea Evangheliilor din toate sărbătorile de peste an de Iuliu Maior.* În această broșură se dă întâiu evanghelia sărbătorii, apoi se tâlcuește stih de stih, iar pe urmă se dă o scurtă învățătură morală scoasă din evanghelia respectivă. Pentru preoți, cantori și oricare creștin este indispensabilă. Broșura cuprinde 212 pagini, format 145×11, și se vinde cu 25 lei la Librăria Seminarială din Blaj și la toate librăriile din țară.

Fabricarea clopotelor

din cea mai bună calitate, execută repede, prompt și cu garanție de lungă durată. La cerere trimite prospecte detaliate Fabrică de clopote, ventile, pompe și toffelul de turnătorii de metal.

UZINELE METALURGICE S. A.
TIMISOARA, IV. STR. ANDREI MURESANU 3.
Telefon 23-42

AVIZ!

Se aduce la cunoștința tuturor, îndeosebi a On. Cler, că în Oradea a luat ființă Banca diecezană: „**Unirea**” Societate pe Acțiuni, cu un capital de 7.500.000 Lei.

Această Bancă are de scop o fructificare mai rentabilă a diferitelor fonduri și fundațiuni diecezane făcând însă, bineînțeles, și operețiuni bancare: primește depuneri cu cele mai favorabile dobânzi; dă împrumuturi schimbare și ipotecare cu cele mai favorabile condițiuni.

Oricine va înțelege că Banca **Unirea S. A.** înseamnă un nou și important factor de dezvoltare economică în dieceza noastră, unde cei vizați la ajutor bănesc vor găsi sprijin pe lângă condițiunile cele mai avantajoase. Dată fiind garanția morală și soliditatea conducerii Banca Unirea are să devină unul dintre cele mai sigure institute bancare din țară.

On. Preoțime e rugată a lua act despre aceasta înființare și a îndruma pe cei interesați spre acest institut economic și financiar al Diecezii.

Banca „Unirea” S. A. s'a deschis la 1 Oct. c. și e situată în str. Pavel No. 2.

)) VESTITORUL ((

Indice alfabetic

Anul V. — 1929

I. Partea oficială.

- Apicultură, curs de Nr. 11—12.
 Caz de morală și pastorală, Nr. 5.
 Colectă pentru biserica din Ala-lulia, Nr. 11—12.
 Concurs la parohii vacante: Eriudon Nr. 3; Lipou și Homorodul de mijloc Nr. 5; Delani, Ciumești Bocsig, Nr. 8; Stâna (distr. Codru Nr. 11—12; Ciumești (conurs nou) și Sântlazar, Nr. 22.
 Concurs: pentru 30 locuri gratuite în Internatul de fete din Beiuș, Nr. 13—14.
 Gradații preoțești, Nr. 15—16.
 Indulgențe plenare pe 1930. Nr. 23—24.
 Impozit global, achitarea, Nr. 5; 11—12.
 Istoria bisericii de F. Mourret și I. Carreyre — Dr. A Ciple, Nr. 3.
 Mir, distrubuirea, Nr. 8.
 Muzeul Unirii, Nr. 6—7.
 Necrolog: On. G. Bardoși, paroh în Derna de sus; Ioan Popp, paroh în Ciulești, Nr. 6—7.
 „ On. Al. Frugina, paroh în Bocsig, Nr. 8.
 „ Mon. G. Lazar, prot. on. și paroh în Sântlazar, Nr. 11—12.
 „ On. V. Ardelean paroh în Uileac, Nr. 13—14
 Orfanii de război, ajutoarea lor, Nr. 8.
 Pastorală I. P. S. Sale Dr. Valeriu Traian Frentiu de anul nou, Nr. 1; de Paști, Nr. 6—7; de Crăciun, Nr. 23—24.
 „Pătorul sufletesc“, Nr. 5.
 Preoți militari, Nr. 19.
 Preoții repaosaji în a. 1928, Nr. 2.
 Primire în instituttele diecezane, Nr. 11—12.
 Rugăciune pentru Pontifice, Nr. 2.
 Salariile preoților, Nr. 2; 19.
 Serbările Unirii, Nr. 11—12.
 Statul personal pe 1929, Nr. 2.
 Stipendii din fondul Dr. D. Radu, Nr. 15—16.

II. Partea neoficială.

Studii.

- Pop, Dr. Grigorie, canonic. „Chestiunea romană“ deslegată, Nr. 5; 6—7.
 Mihalache I. Ministru Agriculturi, „Scrisori către plugari“, Nr. 17—18; 19, 20, 21.
 Wiercinski, P. Felix S. J., Adventiștii, Nr. 22, 23—24.

Articole.

- Aniod, Cuvânt către preotese, Nr. 13—14.
 Barna Gheorghe, prof. la Acad. teol., De ale noastre, Nr. 4.
 „ Ghorghe, Unmare rău: concubinajul, Nr. 21.
 Buzilla, Romul Arhidiacon, prot. O lămurire, Nr. 22.
 C., Spicuri, Nr. 21.
 Câmpian, Pr. N., Misiuni în parohia Rușeni Hrip, Nr. 22.
 Censor, Pe marginea unei cărți, Nr. 20.
 Chișvasil, Pr. Petru: Nr. 23—24.
 Ciula Pr. Leontin: Rezolvirea cazurilor de morală și pastorală pe 1928, Nr. 13—14.
 Clintoc, Pr. Ioan; Din Beznăa, Nr. 14—14.
 Concordatul, Nr. 11—12.
 Corespondent, Lucruri frumoase în Gereușa, Nr. 13—14.
 Cronicar: Chiriarii basarabeni și Pastorală S. Sinod, Nr. 4.
 „ A. G. R. U., Nr. 8.
 „ Ziua cea mare, Nr. 9—10.
 „ Ortodoxia își face de cap. No. 23—24.
 Cr. Pentru unirea bisericilor românești, Nr. 15—16.
 E. P. Reuniunea „Sf. Maria“ în Beiuș, Nr. 8.
 f. Codificarea dreptului canonic oriental, Nr. 4.
 Fântânaru, Pr. Ioan: Un neajuns prin satele noastre, Nr. 3.
 „ Unirea Poporului în pastorația noastră, Nr. 6—7.
 Flueraș, Dr. Nicolae prof. la Acad. teol.: Sub stăpânirea presei, Nr. 4.
 „ Acțiunea catolică, Nr. 5.
 „ Din zile grele, Nr. 9—10.
 „ Bunătatea, Nr. 19.
 „ In căutarea unui ideal, Nr. 22.
 „ Zbucium, Nr. 23—24.
 Gocan Simion, inspector șc.: Iarăși despre limbă, Nr. 2.
 „ Contribuția voluntarilor ardeleni din Rusia la înfăptuirea României Mari, Nr. 9—10, 11—12.
 itur.: Chestiunea fondului de pensiune preoțesc, Nr. 13—14.
 Legea asupra raporturilor șc oalelor confesionale române din Blaj, Beiuș, Brașov, Brad și Statul român, Nr. 15 - 16.
 Maior Gheorghe, Arhid. prot.: Raport despre reorganizarea Reuniuni Sf. Maria din Oradea, Nr. 4
 Muntean Pr. Virgil: Primejdia ce ne Paște, Nr. 20, 23—24.
 Nesselrode Dr., C. jud. de trib.: Patronajul și Preoțimea, Nr. 3.

- Nif.* Revizuirea conștiințelor, Nr. 1.
 „ Cearta pentru sărbătoarea Paștilor, Nr. 2.
 „ Ce ne trebuie, Nr. 4.
 „ Gânduri de Paști, Nr. 6—7.
 „ Triumful, Nr. 9—10.
 „ Retipărirea cărților liturgice, Nr. 17—18.
 „ La retipărirea cărților liturgice.
 „ Misiunile pastorale, Nr. 20.
 „ Ai săi pe dânsul nu l-au primit, Nr. 23—24.
- Pop* Dr. Grigorie, canonic: Cuvântare ținută la matineul Soc. Preasfintei Inimi, Oradea, 16 Dec. 1928, Nr. 1.
- Preotul* veteran: Cămin pentru preoții deficienți și preotesele văduve, Nr. 19.
- P. T.* Cum ni se fură sufletele, Nr. 13—14.
 „ „Casa națională“ la Oradea, Nr. 13—14.
 „ În preajma Congresului de constituire a AGRU lui, Nr. 21.
 „ Congresul de constituire a AGRU-lui, Nr. 23—24.
- R.* Din programul nostru, Nr. 8.
- Raportor:* Văduva Clara Maniu, Nr. 15—16.
- Rap:* Parohie ortodoxă cu credincioși uniți Nr. 22.
- Tămăian* Petru, canonic: O pagină din suferințele noastre Nr. 9—10.
 „ „Mărire ție celui ce ne-ai arătat nouă lumina!“ Nr. 9—10.
- Tăutu*, Dr. A. Ludovic, prof. ia Acad. teol.: Din operele Sf. Nichita Remesianul: Despre folosul cântării, Nr. 2.
 „ Misiunile din Viena, Nr. 3.
 „ Despre băguelile unui rătăcit, Nr. 9.
 „ O chestiune care ar merita mai multă atențiune, Nr. 15—16.
- Tolan*, Isaia: D. Goldiș și „Astra“, Nr. 3.
- Turdean* Ioan: Spiritualizarea masselor, Nr. 5.
 „ Serbătoarea invierii, Nr. 6—7.
 „ Evanghelizarea noastră, No. 17—18.
 „ Asociațiunea preoților, N. 19.
- Un preot* gr. cat.: Injosirea religiei, Nr. 13—14.
- Wiercinski*, P. Felix S. J.: Din Suedia, Nr. 21.
- X.*: Sărbătoarea Paștilor și Calendarul la Evrei, Nr. 6—7.
 „ Insemnătatea națională a Concordatului, Nr. 13—14.
 — Să ne strângem rândurile, Nr. 3.
 — Statul papal, Nr. 5.
 — Un ceas de priveghere, Nr. 6—7.
 — Criza Ortodoxiei, Nr. 6—7.
 — Moartea Regentului Buzdugan, Nr. 20.
- Nr. 3. — Din Seitin — Paștile se vor serbători la 31 Martie. — Asociația Națională a studenților rom. uniți din Cluj.
- Nr. 4. — Seminar român la Roma. — Vaticanul și Quirinulul. — Unificarea calendarul în Jugoslavia. — Preoți și politica. — Câte crășme sunt și cât fumează jud. Bihor.
- Nr. 5. — Hirotonire. — Altar privilegiat. — Numiri. Asociația studenților rom. uniți din Oradea. — Trenul papal. — Imprumutul de împăcare. — Iarăși paștele. — Secția apologetică a Reuniuni „Sf. Maria“ din Oradea. — „Păstorul sufletească.“ — Cea mai mare forță morală care există pe pământ.
- Nr. 6—7. — Evrei converșiți la catolicism. — Locale. — Exerciții spirituale. — Personale. — Programul sărbătorilor Unirii. — București—New-York. — Un explorator român la Polul Nord. — Moartea Mareșalului Foch. — „Creștinii Sf. Ioan Botăzătorul. — † Văd. Iuliana Pop
- Nr. 8. —
- Nr. 9—10. —
- Nr. 11—12. — Aviz școlar. — „Cântările liturgice. — Corul Clujenilor la Oradea. — Reuniunea Mariana „Bunavestire“ a elevilor gr. cat. din Oradea. — Aviz literar. — Examenle de sfârșit de an la liceul de fete „Oltea Doamna“.
- Nr. 13—14. — Pelerinaj la Roma. Donațiune.
- Nr. 15—16. — Liceul rom. unit de fete Beiuș. — Misiuni jubulare.
- Nr. 17—18. — Personale. — Școala de muzică a prof. Fr. Hubic. — Parohia Rogoz în sărbătoare. — Organizația Preoților sătmăreni. — † Văd. Tertulia Tămaș n. Selegian.
- Nr. 19. — Dela Seminarul Teologic.
- Nr. 20. — Anunț. — Complectarea Regenței. — Din Lugoș. — Pelerinaj la Roma.
- Nr. 21. — Soc. de lect. „Sf. I. Gurădeaur“. — Președintele „Asociației Clerului Ortodox“ e francmason? — Unde este ortodoxia? — Convocare (AGRU).
- Nr. 22. —
- Nr. 23—24. — Cetatea Vaticanului. — Bărbați de Stat români decorați de Papa. — Comisia Cardinalilor pentru codificarea dreptului bis. orientale. — Biserica catolică și spiritul vremii. — Misiuni jubulare în Beznea. — Din parohia Drăgești. — Din lumea catolică. — Satana pe lucru.

Cronici.

- Nr. 1. — Dispensarul „Mircea“ din Oradea.
- Nr. 2. — Biserica creștină în Rusia bolșevică. — Aviz redacțional. — Jubileul de 50 ani de preoției al Papei Piu XI. — † Dr. Ioan Karácsonyi. — Noul Rector al Academiei teol. rom. unite din Oradea.

Bibliografie; Poșta Redacției și Administrației.

